

Ηράκλειο, 10 / 06 / 2010
αρ.πρωτ : 71473

Προς
κα. Τίνα Μπιρμπίλη
Υπουργό Π.Ε.Κ.Α.

Κοιν/ση

- κ.κ. Βουλευτές Νομού
Ηρακλείου
- Πρόεδρο Δημοτικού
Συμβουλίου Ηρακλείου
- Δ/ση Πολεοδομίας Δήμου
Ηρακλείου

Θέμα : Απλοποίηση – συντόμευση της διαδικασίας έγκρισης των Πολεοδομικών Μελετών

Κυρία Υπουργέ,

Με την επιστολή μου αυτή, επιθυμώ να αναφερθώ στο εξαιρετικά σοβαρό θέμα του Πολεοδομικού Σχεδιασμού, ο οποίος, όπως εφαρμόζεται σήμερα, έχει οδηγήσει σε αδιέξοδο τις εγκρίσεις των πολεοδομικών μελετών κι έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στους πολίτες που παραμένουν επί δεκαετίες όμηροι παρωχημένων, ατελέσφορων και μη ρεαλιστικών διαδικασιών εγκρίσεως των Πολεοδομικών Σχεδίων.

Πιστεύουμε ότι υπάρχουν αρκετά περιθώρια βελτίωσης της υπάρχουσας κατάστασης γι' αυτό και σας καταθέτουμε την παρούσα πρόταση, σύνθεση πολιτικής και τεχνοκρατικής εμπειρίας, που μπορεί να συμβάλει στην άσκηση μιας πιο ευέλικτης και αποτελεσματικής πολεοδομικής πολιτικής. Μιας πολιτικής που θα εξασφαλίζει την ισορροπημένη ανάπτυξη των οικιστικών περιοχών, την προστασία του Φυσικού και Δομημένου Περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα θα μειώνει δραστικά τον απαιτούμενο σήμερα χρόνο έγκρισης μιας πολεοδομικής μελέτης.

Είναι γνωστό ότι ο Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός στην Ελλάδα στηρίζεται σε ένα αυστηρά συγκεντρωτικό μοντέλο ενός ιδιότυπου «κρατικού τοπικού σχεδιασμού». Έτσι, παρόλο που λαμβάνει χώρα μόνο σε τοπικό επίπεδο και αφορά, τις περισσότερες φορές, ένα Δήμο, μια Κοινότητα, μια οργανωμένη πολεοδομική ενότητα (γειτονιά) ή και ένα μόνο οικοδομικό τετράγωνο, θεωρείται ότι δεν είναι αποκλειστικά τοπική υπόθεση, αλλά οπωσδήποτε, έχει πάντοτε και

υπερτοπικό χαρακτήρα. Συνέπεια της αντίληψης αυτής είναι ότι ο πολεοδομικός σχεδιασμός δεν ανατίθεται στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως συμβαίνει στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη, αλλά στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΚΑ), ως **κεντρικό όργανο**.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλέφθηκε (άρ. 33 § 3 του ν. 1337/1983 και 25 § 7 του ν. 2508/1997) η δυνατότητα μεταβίβασης με προεδρικό διάταγμα στους Δήμους ή τις Κοινότητες, που διαθέτουν οργανωμένη υπηρεσία πολεοδομικού σχεδιασμού, της αρμοδιότητας εγκρίσεως της πολεοδομικής μελέτης, του καθορισμού των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δόμησης της περιοχής τους, προς ελάφρυνση του φόρτου εργασίας του **Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος** (εφεξής ΚΣΧΟΠ) του Υπουργείου ΠΕΚΑ.

Ωστόσο, οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις κρίθηκαν αντισυνταγματικές από το ΣτΕ (ΣτΕ 889/2004, 2320/1999, 3184/2000), με την αιτιολογία ότι αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 24 § 2 του Συντάγματος, εν συνδυασμό ερμηνευομένων με τις διατάξεις των άρθρων 101 §§ 1 και 3 και 102 §§ 1 και 5 αυτού, από τις οποίες προκύπτει ότι ο χωροταξικός και ο πολεοδομικός σχεδιασμός για όλο τον εθνικό χώρο ανατίθεται **αποκλειστικώς στο Κράτος**, το οποίο δεν επιτρέπεται να μεταβιβάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την άσκηση όλων ή μερικών από τις αρμοδιότητές του αυτές (οι οποίες εξ άλλου δεν θα ήταν δυνατόν να χαρακτηρισθούν ως τοπικές υποθέσεις) στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, οιοδήποτε βαθμού.

Πρέπει να τονιστεί ότι παρόλο που μεσολάβησαν δύο Συνταγματικές αναθεωρήσεις, **η πολιτεία δεν φρόντισε να προβεί ούτε στις αναγκαίες αναθεωρήσεις για την υπέρβαση των παραπάνω νομικών προβλημάτων, ούτε σε τροποποίηση των ισχυουσών νομικών διατάξεων κατά Συνταγματικά ανεκτό τρόπο, ώστε να μειωθεί στο ελάχιστο ο απαιτούμενος χρόνος για την έγκριση των πολεοδομικών μελετών. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης υπήρξε η αποτυχία του πολεοδομικού σχεδιασμού, παρά τις προσδοκίες που είχε γεννήσει στην κοινωνία η προσπάθεια του Αντώνη Τρίτση.**

Με αυτό το δεδομένο καταθέτουμε σήμερα συγκεκριμένες προτάσεις που θεωρούμε ότι συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη διάρθρωση του συστήματος πολεοδομικού σχεδιασμού χωρίς να θίγουν την αποφασιστική αρμοδιότητα των κεντρικών κρατικών οργάνων και αποτελούν μια προσπάθεια διευθέτησης των μέχρι σήμερα συσσωρευμένων πολεοδομικών εκκρεμοτήτων.

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΑΦΟΡΟΥΝ:

1. Τη γνωμοδοτική διαδικασία που προηγείται της έγκρισης μιας πολεοδομικής μελέτης

Το αρμόδιο όργανο που γνωμοδοτεί προτού υποβληθεί η πολεοδομική μελέτη προς έγκριση στον Υπουργό ΠΕΚΑ είναι το Κεντρικό Συμβούλιο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (ΚΣΧΟΠ), το οποίο υπάγεται στο ΥΠΕΚΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 22 § 8 του π.δ. 51/1988 «Περί Οργανισμού ΥΠΕΧΩΔΕ» (ΦΕΚ 19Α/88), **εισηγητής των θεμάτων στις συνεδριάσεις του Κ.ΣΧΟΠ ορίζεται ο αρμόδιος για το θέμα, προϊστάμενος των υπηρεσιών με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικότερες καθυστερήσεις στη διαδικασία της παραγωγής του πολεοδομικού σχεδιασμού.**

Το πρόβλημα επιτείνεται από το γεγονός ότι ο αρμόδιος εισηγητής δεν έχει καμία προηγούμενη γνώση των υποθέσεων για τις οποίες καλείται να εισηγηθεί στο Κ.ΣΧΟΠ. Θα ήταν πολύ πιο απλό και αποτελεσματικό να ανατίθενται τα σχετικά καθήκοντα (για την εισήγηση προς το ΚΣΧΟΠ) στον αρμόδιο υπάλληλο της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ που χειρίζεται το θέμα.

Οι εν λόγω υπάλληλοι έχουν κατά κανόνα μια πληρέστερη και αμεσότερη εικόνα της υπό έγκριση πολεοδομικής μελέτης καθώς και της περιοχής, την οποία αφορά.

Προτείνεται, συνεπώς, η ανάθεση της αρμοδιότητας εισήγησης προς το Κ.ΣΧΟΠ στον αρμόδιο υπάλληλο της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού και όχι στον προϊστάμενο των υπηρεσιών της Διεύθυνσης Π.Σ. του ΥΠΕΚΑ. Έτσι θα επιτυγχάνεται η αποσυμφόρηση και η διεκπεραίωση των πολεοδομικών σχεδιασμών πολύ πιο σύντομα και αποτελεσματικά. Η προτεινόμενη αρμοδιότητα προς εισήγηση, ενώ συμβάλλει καταφανώς στην απαγκίστρωση της σχετικής διαδικασίας από δυσλειτουργικές γραφειοκρατίες, **ουδόλως αναιρεί την αρχή της κρατικής διεκπεραιώσεως του πολεοδομικού σχεδιασμού (βλ. την παραπάνω εκτιθέμενη νομολογία του ΣτΕ), αφού η αποφασιστική αρμοδιότητα παραμένει τελικά στον Υπουργό ΠΕΚΑ, ο οποίος μπορεί να εγκρίνει ή να απορρίψει ή και να ζητήσει την τροποποίηση της υποβληθείσας πολεοδομικής μελέτης (άρθρο 44 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας).**

Συμπερασματικά, προτείνεται η με προεδρικό διάταγμα τροποποίηση του άρθρου 22 § 8 του π.δ. 51/1988 «Περί Οργανισμού ΥΠΕΧΩΔΕ» (ΦΕΚ 19Α/88) με την προσθήκη τρίτου εδαφίου ως εξής: «Όσον αφορά εγκρίσεις πολεοδομικών μελετών που έχουν ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές ή γραφεία μελετών, ή συμπράξεις αυτών, εισηγητής των θεμάτων στις συνεδριάσεις του ΚΣΧΟΠ είναι ο αρμόδιος υπάλληλος της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ που χειρίζεται το θέμα.

2. Την κατάστρωση του σχεδίου προεδρικού διατάγματος, με το οποίο πρόκειται να εγκριθεί η μελέτη

Προς ελάφρυνση του φόρτου εργασίας της Διεύθυνσης Νομοθετικού Έργου του ΥΠΕΧΩΔΕ και ιδίως του Νομοπαρασκευαστικού Τμήματος, το οποίο είναι επιφορτισμένο με τη μέριμνα για τη νομοτεχνική επεξεργασία του κειμένου του σχεδίου προεδρικού διατάγματος, με το οποίο πρόκειται να εγκριθεί ή να τροποποιηθεί πολεοδομική μελέτη (βλ. άρθρο 11 § 1 α' του π.δ. 51/1988 «Περί Οργανισμού ΥΠΕΧΩΔΕ»), προτείνεται η μεταβίβαση της σχετικής αρμοδιότητας από την εν λόγω (κεντρική) υπηρεσία **στις νομικές υπηρεσίες των εκάστοτε ενδιαφερομένων Δήμων ή Νομικών Συνεργατών αυτών, που ταυτόχρονα είναι και επιταγή στα πλαίσια υλοποίησης του προγράμματος «Καλλικράτης».** Η Διεύθυνση Νομοθετικού του ΥΠΕΧΩΔΕ θα διατηρήσει βέβαια έναν συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο, παρέχοντας τις απαραίτητες κατευθυντήριες οδηγίες προς τις νομικές υπηρεσίες των δήμων κατά τη σύνταξη των σχετικών σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων.

Προτείνεται επομένως η τροποποίηση του παραπάνω άρθρου 11 § 1 α' εδ. β' του π.δ. 51/1988 «Περί Οργανισμού ΥΠΕΧΩΔΕ» ως εξής: **«Ο συντονισμός των αρμόδιων υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κατάρτιση του περιεχομένου των νομοθετημάτων αυτών».**

3. Την επεξεργασία του Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος από το πέμπτο τμήμα του ΣτΕ, στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής του αρμοδιότητας προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Όσον αφορά το στάδιο της νομοτεχνικής επεξεργασίας του σχεδίου προεδρικού διατάγματος από το Ε' Τμήμα του ΣτΕ, προτείνεται η καθιέρωση **της υποχρέωσης αποφασιστικής συνεργασίας του Εισηγητή με όλους τους συντελεστές του πολεοδομικού σχεδιασμού.** Να καλεί δηλαδή ο εισηγητής, σε συνεργασία τους εμπλεκόμενους φορείς – συντελεστές του πολεοδομικού σχεδιασμού (επιβλέποντα της μελέτης, μελετητή, Δήμαρχο ή εκπρόσωπο του), **ώστε να ολοκληρώνεται στον μικρότερο δυνατό χρόνο και με τα καλύτερα αποτελέσματα η -συμβουλευτική προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας- προαπαιτούμενη διαδικασία νομοτεχνικής επεξεργασίας του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος.**

Με τον τρόπο αυτόν θα εξασφαλίζεται αφενός η υποχρεωτική ακρόαση των εμπλεκόμενων φορέων και αφετέρου ο καλύτερος κατατοπισμός του δικαστηρίου ως προς τα αναφύμενα από την υπό εξέταση πολεοδομική μελέτη ζητήματα, **με άμεσο στόχο να επιλύονται πιθανά νομικά προβλήματα στο πλαίσιο της συμφιλίωσης του Κράτους με τον Πολίτη.**

4. Την απλούστευση – συντόμευση της διαδικασίας προώθησης των Μελετών με κατ' ευθείαν αποστολή τους στο Κεντρικό ΣΧΟΠ, χωρίς παρεμβολή του ΣΧΟΠ της Περιφέρειας.

Εφ' όσον ο Δήμος διαθέτει οργανωμένη Υπηρεσία Πολεοδομικού Σχεδιασμού θεωρούμε ότι περιττεύει η γνωμοδότηση του Περιφερειακού ΣΧΟΠ προκειμένου να προχωρήσει η σχετική Μελέτη.

Προς επίρρωση των παραπάνω σας παραθέτω συγκεκριμένα παραδείγματα με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Ηρακλείου σε σχέση με τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό περιοχών του, που αποδεικνύουν το βάσιμο των επιχειρημάτων μας.

1) Πολεοδομική Μελέτη Οικισμού Βασιλειών.

Ο Φάκελος της Μελέτης έχει αποσταλεί στο ΥΠΕΚΑ από τη Διεύθυνση ΠΕΧΩ Περιφέρειας Κρήτης την 11/10/2007 (αρ.πρ.3388/07) και βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα

2) Πολεοδομική Μελέτη Οικισμού Σκαλανίου.

Από 02/02/2007 έχει σταλεί από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου (Δ/ση Πολεοδομίας) ο σχετικός φάκελος στο ΥΠΕΚΑ και ακόμα βρίσκεται σε εξέλιξη η σχετική αλληλογραφία για θέματα που θα μπορούσαν να επιλυθούν αν είχε προηγηθεί σχετική συνεργασία με τους εμπλεκόμενους στο θέμα φορείς και αν ο εισηγητής ήταν ο αρμόδιος υπάλληλος της Δ/σης Πολεοδομικού Σχεδιασμού που χειρίζεται το θέμα.

Κυρία Υπουργέ,

Επειδή πιστεύουμε ότι είστε οπαδός της « εφαρμοσμένης πολιτικής » και των «πρακτικών λύσεων», πιστεύουμε ότι θα σταθείτε με ιδιαίτερη προσοχή στις προτάσεις μας, τις οποίες θα αξιολογήσετε απολύτως αντικειμενικά.

Είμαστε βέβαιοι ότι η υιοθέτησή τους, εν όλω ή εν μέρει, θα βοηθήσει την απλούστευση και επίσπευση της πολεοδομικής διαδικασίας, που, με τα σημερινά δεδομένα έχει οδηγηθεί σε αδιέξοδο.

Άλλωστε μοναδικός στόχος της πρότασης μας, δεν είναι άλλος από την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του Κράτους και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, σε ένα τομέα ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής όλων των Ελλήνων.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Κουράκης

Δήμαρχος Ηρακλείου